

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4721/2020
13.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Гордане Комненић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиле мал. АА из ..., чији је законски заступник отац, ББ, а чији је пуномоћник Данијела Пантић, адвокат из ..., против тужене ВВ из ..., са боравиштем у ..., чији је пуномоћник Драгана Стојиљковић, адвокат из ..., ради измене одлуке о издржавању, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 181/2020 од 21.05.2020. године, у седници одржаној дана 13.11.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене ВВ из ..., изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 181/2020 од 21.05.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Великој Плани П2 452/18 од 29.11.2019. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев, па је измењена правноснажна пресуда Основног суда у Смедереву, Судска јединица у Великој Плани П2 464/12 од 27.09.2012. године, у погледу висине издржавања, тако што је обавезана тужена да мал. тужилји на име законског издржавања плаћа месечно 12.000,00 динара, и то од 01. до 05.-ог у месецу за текући месец, почев од 21.07.2016. године, као дана подношења тужбе, па док за то постоје законски услови, а на руке ББ из ..., као законском заступнику мал. тужилје. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев од досуђеног износа од 12.000,00 динара до износа који је тражен тужбеним захтевом од 15.000,00 динара месечно, као неоснован. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 181/2020 од 21.05.2020. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Великој Плани П2 452/18 од 29.11.2019. године, у ставу првом и трећем изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужила је доставила одговор на ревизију тужене.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11...87/18), па је нашао да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни повреда из става 1. тог члана Закона, пред другостепеним судом, која би могла да утиче на доношење законите и правилне одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је рођена ... године у ... и правноснажном пресудом Основног суда у Смедереву, Судска јединица у Великој Плани П2 464/12 од 27.09.2012. године, поверена је на самостално вршење родитељског права оцу, ББ из Истом пресудом, правноснажна пресуда истог суда П2 191/10 од 24.05.2010. године, измењена је у погледу висине издржавања, тако што је обавезана тужена да мал. тужили на име законског издржавања месечно плаћа износ од 8.000,00 динара, почев од 17.05.2012. године, као дана подношења тужбе па док за то постоје законски услови, а на руке ББ из ..., као законском заступнику мал. тужиле.

Тужила је здрава девојчица, уредног психофизичког развоја и у време пресуђења похађала је ... разред основне школе. Везана је за очеву породицу у којој од рођења живи, а коју, поред оца, чине и отац и мајка законског заступника мал. тужиле, њени деда и баба по оцу, од којих само деда остварује минималну пензију у износу од 12.000,00 динара. Законски заступник мал. тужиле запослен је у фирми "... " д.о.о. ..., у којој остварује месечну зараду од 21.500,00 динара. Породично домаћинство у ком живи са мал.тужиљом и својим родитељима, поседује око 40 ари земље коју сами обрађују и гаје нешто од стоке, тако да од пољопривреде обезбеђују већи део намирница за потребе домаћинства. Отац мал. тужиле издржава још три мал.детета из првог брака. Тужена је рођена ... године и живи у ...-..., са супругом који остварује стална месечна примања и са којим је добила још двоје мал. деце за коју прима дечији додатак. Незапослена је и не остварује било каква примања, пошто у последње четири године није обављала никакву делатност у ... због трудноћа и с тим повезаним породилским одсуством и породилским боловањем. Минимална сума издржавања, према подацима надлежног министарства, у време доношења одлуке, износила је 25.629,00 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право, закључујући да су испуњени услови за измену одлуке о висини издржавања и обавезујући тужену да на име свог доприноса за издржавање мал. тужиле, плаћа месечно износ од 12.000,00 динара, почев од дана подношења тужбе па док за то постоје законски услови.

Одредбом члана 164. Породичног закона, прописано је да се висина издржавања може смањити или повећати, ако се промене околности на основу којих је донета претходна одлука.

У смислу одредбе члана 160. став 1. Породичног закона, издржавање се одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води

рачуна о минималној суми издржавања. Потребе повериоца издржавања, према ставу 2. и 3.тог члана закона, зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода и других околности које су од значаја за одређивање издржавања. Могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица и других околности од значаја за одређивање издржавања.

Потребе мал. лица, као повериоца издржавања и могућности тужене, као дужника издржавања, правилно су утврђене применом критеријума за одређивање издржавања садржаних у одредби члана 160. Породичног закона.

У конкретном случају, стекли су се услови за измену раније одлуке о висини доприноса за издржавање мал.тужиље, јер је она у време доношења претходне одлуке, била млађа и похађала ... разред основне школе, док сада похађа ... разред основне школе и њене потребе су увећане, како за живот, тако и за школовање. Минимална сума издржавања која се плаћа као накнада за хранитеље, односно за лица на породичном смештају, у време доношења побијане одлуке износила је 25.629,00 динара, па су тај износ нижестепени судови узели за полазну основу код утврђивања висине доприноса за издржавање, који је тужена у обавези да плаћа тужиљи. Досуђеним износом од 12.000,00 динара месечно, не угрожава се егзистенција тужене, као дужника издржавања, док се истовремено задовољавају основне потребе тужиље, повериоца издржавања. Остала средства потребна за издржавање тужиље обезбедиће отац, као законски заступник, делимично новчаним давањем, а делимично свакодневном бригом и старањем о тужиљи.

Наводима ревизије тужене о томе да је након доношења одлуке чија се измена тражи, засновала брачну заједницу из које има двоје мал. деце, те да није у радном односу и не прима никакву накнаду, не доводи се у сумњу правилност побијане пресуде. Чињеница да тужена тренутно није запослена је од утицаја само на висину њене обавезе да доприноси издржавању мал. тужиље, свог детета, што је у складу са одредбом члана 27. став 1. Конвенције о уједињеним нацијама о правима детета, која обвезује суд да приликом доношења одлуке о издржавању деце води рачуна пре свега о њиховим интересима, док се обавезе родитеља, као дужника издржавања, заснивају на критеријуму одговорног родитељства. То значи да је родитељ који не живи са мал.дететом увек дужан да доприноси његовом издржавању, осим у случају потпуне неспособности за привређивање, што овде није случај. На тај начин, мал. детету се обезбеђује сума неопходна за задовољавање његових егзистенцијалних, здравствених, образовних и социјалних потреба, а које треба да му омогући најмање такав ниво животног стандарда какав ужива и родитељ који је дужник издржавања, сходно одредби члана 162. став 3. Породичног закона.

Супротно наводима ревизије, потребе мал.детета које су условљене њеним годинама и потребом за образовањем, и могућности тужене, као дужника издржавања које су условљене њеним приходима, могућностима за запослење и стицање зараде, њеним годинама живота, радном способношћу и личним потребама, правилно су утврђени према критеримумима за одређивање издржавања, применом одредбе члана 160.-163. Породичног закона. Досуђеним издржавањем обезбеђују се животни и здравствени услови за правилан и потпун развој детета, а истовремено се не угрожава егзистенција родитеља, као дужника издржавања.

Неосновани су наводи ревизије тужене да другостепени суд није водио рачуна о могућностима дужника издржавања које се утврђују у зависности од његових прихода и личних потреба, те обавеза које има за издржавање другог лица, у овом случају, још два мал. детета која је тужена у међувремену добила у брачној заједници. Из утврђених чињеница произлази супротно, да је тужиља млада особа (рођена ... године), радно је способна па има могућности да стиче приходе и да радом обезбеди материјалне услове за задовољење својих личних потреба и потреба мал. деце чијем издржавању је дужна да доприноси, а од њеног ангажовања и напора зависи висина прихода које може да остварује. Тужена је дужна да ангажује све своје могућности и уложи додатни напор како би обезбедила средства за издржавање мал. деце, што је њена законска обавеза која се, сходно одредби члана 167. став 2. Породичног закона, не може да ослободи.

Правилно је одлучено и о трошковима поступка, применом одредбе члана 207., у вези члана 153. став 2. Закона о парничном поступку.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци ове пресуде донео у смислу одредбе члана 414. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице